

MARTÍ DOMÍNGUEZ

La vinca de Rousseau

LLOSA

Camine per entre tarongers després de la pluja. L'aire és fresc i la terra emet una dolça olor de fertilitat. Pense que potser per això aquella flaire ens és tan agradable, perquè conté per a nosaltres un missatge que actua sobre el nostre subconscient, i que ens parla del misteri de la fructificació, de l'arrelament, de l'encant enllepolidor del món viu i terrenal. Als homes ens agrada la pluja, perquè és vivificadora, com ens agraden els paisatges verds, perquè són sinònims d'allò pletòricament germinatiu. Potser gran part de les nostres sensacions responen a estímuls així de senzills, i quan guadim de l'olor de terra banyada és perquè d'alguna manera desperta del nostre fons ingènit un record plaent i agradable; d'alguna manera aquell olor és vehiculador d'experiències del passat, com també ho és una lleugera ramiola de fum, que potser

ens evoca la llar, la vella llar, càlida i acollidora.

Es possible que, en aquest sentit, caminar, de forma tranquil·la i redossada, també estímul —o active— algun mecanisme alliberador de bons records i experiències. Jean-Jacques Rousseau escrivia en *Les Confessions* que la marxa tenia alguna cosa que animava i avivava les seues idees; se sentia incapaç de pensar aturat, necessitava caminar, veure camps i muntanyes: “El meu cor, errant d'objecte en objecte s'envolta d'imatges agradables, m'extasie de sentiments deliciosos.” I pense que precisament són aqueixos sentiments deliciosos els que doten la nostra mirada de profunditat, els que ens permeten passejar-la per indrets ben coneguts i fixar-la de sobte sobre un objecte, una senyal, alguna cosa, que fins aquell moment ens havia passat desapercibuda.

Ho pensava mentre caminava per entre aquells tarongers embaumats, i m'aturava al davant d'una planta ben vulgar, que durant les meues passejades havia vist en moltíssimes ocasions. Els botànics l'anomenen *Heliotropium europaeum*, perquè sembla que les flors busquen sempre el sol. En canvi, popularment es coneix pel curiós nom de cua d'escorpí, per la forma que tenen les inflorescències. I és ben estrany, vaig pensar, tot i haver vist aquella planta en tantíssimes ocasions mai no m'hi havia fixat amb detall, i aleshores em va sorprendre la profunda delicadesa de les seues petites flors blanques, arraimades en aquella estructura tan singular, que recorda, és cert, la cua d'un escorpí.

És curiós perquè crec que a partir d'aquell moment mai més tornaré a veure de la mateixa manera l'*Heliotropium*, i potser fins i tot el relacionaré amb aquell dia de pluja. Rousseau, en un fragment de *Les Confessions*, escriu una cosa semblant referint-se a un nimbat record de Mme de Warens: “Caminant ella va veure en

l'era alguna cosa blava, i em va dir: Mira, encara hi ha vinca en flor. Jo no havia vist mai vinca, i em vaig aturar. [...] Li vaig llançar tan sols un colp d'ull, i més de trenta anys varen passar sense que tornara a veure-la. En 1764, estant a Cressier amb el meu amic M. du Peyrou, vaig començar a herboritzar un poc. Endinsant-me per entre els matolls, vaig alliberar un crit de joia! Ah! Vet ací vinca! Du Peyrou va adonar-se de la meua emoció, però ignorava la causa”.

Rousseau escriu ben proustianament (què és *La recherche* si no una exacerbació de *Les Confessions*?), i reflexiona de com quelcom de tan petit com la flor de la vinca li ha fet evocar l'enorme record de Mme de Warens. En canvi, jo potser relacionaré per sempre la cua d'escorpí amb aquell dia de pluja, mentre caminava per entre tarongers vaporosos, maldant d'oblidar la guerra contra Afganistan.